

SULUK

Imaatigut aqqut
piumaneqarluartooq
piviusunngoqqajaalerpoq

Eftertragtet søvej tæt på virkelighed
Desirable sea route close to becoming reality

Alloriarneq
oqaluttuarisaanermut
pingaarutilik

Historisk milepæl
Historic milestone

Nungusaataanngitsumik
piniarneq miteqassutsimut
amerlisaataavoq

Bæredygtig jagt øger edderfugle-bestanden
Sustainable hunting practices boost the eider duck population

2009
#02

TIGORIANNGUARUK!

TAG SULUK
MED HJEM!

YOUR
PERSONAL
COPY!

KAL Upernaviup kangerluani Sermilimmi mitit angutivissat arnavissallu.

DK Hanner og hunner på vingerne, Upernavik Isfjord.

GB Males and females in flight at Upernavik Ice Fjord.

Bæredygtig jagt øger edderfugle-bestanden

Et utraditionelt samarbejde mellem fangere, biologer og forvaltere har fået bestanden af edderfugle til at vokse mere end alle forventninger. Bæredygtighedsprincippet i jagtbetingelserne er nøgleordet

Af biolog Flemming Ravn Merkel, Grønlands Naturinstitut

Flemming Merkel

KAL Manniit akunnernik arlaqqanngitsunik akunnearlutik tukerartarput. Miteqqat pingajuat tukeqqajaavoq, taannalu siviisuumik uumasinnaassagunarpoo. Miteq ukiut 30-t angullugit utooqaasuseqalersinnaavoq.

DK Æggene klækker med få timers mellemrum. Den tredje ælling er på vej, og den kan have et langt liv foran sig. Edderfuglen kan blive op mod 30 år.

GB The eggs hatch at intervals of a few hours. The third duckling is on the way and it could be facing a long life. The eider duck can live for up to 30 years.

Det er mere eller mindre hverdagskost at læse om bestandsnedgange blandt grønlandske fangststyr. Men for edderfuglen forholder det sig nu omvendt. Her er der tale om en moderne succes- og forvaltningshistorie. Det skyldes et nytænkende samarbejde mellem fangere, biologer og forvaltere, der ellers ofte har repræsenteret modsatrettede interesser: biologer med krav om lavere kvoter, og fangere og fiskere med ønsker om højere fangstmængder. Sådan har det også været for den almindelige edderfugl, som gennem århundreder har været et vigtigt fangststyr i Grønland. Men i 2001 skete der noget, der vendte op og ned på den traditionelle konflikt, og som betyder, at en arbejdsgruppe har anbefalet, at der igen kan åbnes op for øget jagt takket være resultaterne af en bæredygtig fangstforvaltning.

MINDRE JAGT GAV BONUS

Efter årtiers tilbagegang for bl.a. den almindelige edderfugl, blev der i 1999/2000 nedsat en arbejdsgruppe, som skulle se den daværende fuglebekendtgørelse efter i sømmene. Arbejdet medførte en hed national og international debat om fangstprincipper for de grønlandske havfugle, og arbejdet resulterede i en drastisk ændret fuglebekendtgørelse, som trådte i kraft i 2001. For mange af de vigtige fangststyr blandt havfuglene, herunder arter som lomvie og edderfugle, blev der indført dagskvoter, og jagttiden blev forkortet med ca. tre måneder. Særligt gik det ud over den populære forårsjagt.

Syv år senere kan biologer og fangere konstatere, at edderfuglebestanden siden er vokset med overraskende hastighed. I et område fra Ilulissat til det nordlige Upernavik, hvor der siden 2001 har kørt et intensivt overvågningsprogram, er bestanden cirka tredoblet i perioden fra 2001 til 2007. Den samlede bestand fra Ilulissat til det nordlige Upernavik blev i 2001 opgjort til lidt over 4.000 ynglepar og tæller nu over 12.000 par.

At vi i dag er i stand til at vise, at der faktisk er sket en markant bestandsfremgang for edderfuglen i Nordvestgrønland, skyldes først og fremmest en gruppe engagerede lokale fangere, som hvert år optæller 32 kolonier i området mellem Ilulissat og det nordlige Upernavik. Det hele startede i 2000, hvor Naturinstituttet foretog en stor interviewundersøgelse i området vedrørende den lokale viden om edderfugl. Ved denne lejlighed blev 12 interesserede fangere headhuntet til at varetage et fast overvågningsprogram for edderfuglebestanden i samarbejde med Naturinstituttet.

I 2001 og 2007 foretog fangerne og Naturinstituttet optællingerne sammen, mens fangerne gennemførte arbejdet de øvrige år. Fangerne er opdelt i seks hold, som hvert har ansvaret for en række kolonier i deres lokalområde. Der er udarbejdet en rapport, som beskriver proceduren for de årlige optællinger, og resultaterne sendes hvert år til Naturinstituttet på fortrykte skemaer.

ÅRSAGER TIL FREMGANG

Den store fremgang i edderfuglebestanden overstiger klart biologernes forventninger. Det var forventeligt, at en stor reduktion i fangsten ville gøre en forskel, men ingen havde forventet en så hurtig respons. Ifølge den officielle grønlandske fangststatistik (Piniarneq) er antallet af nedlagte edderfugle i Sydvestgrønland, hvor langt de fleste fugle sædvanligvis nedlægges, faldet fra ca. 50-60.000 fugle fra før ændringerne i fuglebekendtgørelsen til ca. 15.000 efter. Edderfuglebestanden i Vestgrønland er dog stadig betydeligt mindre end den var for 100 år siden, men håbet er, at vi med tiden kan nærme os tidligere tiders bestandsniveau, hvis jagten forvaltes fornuftigt.

Der er sandsynligvis to faktorer, der har haft afgørende betydning for fremgangen i Nordvestgrønland. Dels oplever ed-

derfuglene mindre forstyrrelser (jagt, sejls og ægsamling) i yngleområderne, og dels skydes der langt færre fugle i overvintringsområdet (Sydvestgrønland) sent på vinteren og i forårs-månederne.

Jagten i overvintringsområdet går i særligt grad ud over de helt unge fugle, idet de endnu ikke har lært at være på vagt overfor jagt, og disse har nu langt større chance for at overleve vinteren. Puljen af potentielle førstegangsynglede fugle er derfor vokset markant og har sandsynligvis betydet, at tilgangen af nye ynglefugle til kolonierne har været væsentlig større end normalt. Dette, kombineret med bedre forhold for de eksisterende ynglefugle, både på ynglepladsen og i overvintringsområdet, har sandsynligvis bidraget meget til den positive fremgang.

CANADA EN VIGTIG BRIK

At det tidligere overhovedet var muligt at nedlægge titusindvis af edderfugle hvert år i Grønland, skyldes et stort bidrag af canadiske fugle. Ynglebestanden af edderfugle er væsentligt større i Canada end i Grønland, og en meget stor andel af de canadiske ynglefugle trækker til Sydvestgrønland om efteråret og returnerer først igen om foråret. Derfor kan en reduktion i den grønlandske fangst også påvirke ynglebestanden i Canada. Og det er netop hvad der er sket. Det er så heldigt, at canadiske biologer har lavet detaljerede undersøgelser i en koloni i Hudson Strædet siden slutningen af 1990'erne. Her har de kunnet konstatere en markant fremgang i edderfuglebestanden, som er foregået helt parallelt med udviklingen i Vestgrønland.

De kommende år vil vise, om også andre af de grønlandske havfugle, eksempelvis lomvie og ride, vil reagere positivt på den reducerede fangst.